

Obnova lesoparku s rozhlednou nad ulicí Raisova, Brno-Nový Lískovec

Městská část Brno-Nový Lískovec se zapojila do projektu mezinárodní spolupráce s názvem UrbSpace (zkratka pro „Urban Spaces“), český plným názvem „Městské prostory – zvyšování atraktivity a kvality městského prostředí“.

Olejomalba znázorňující zahradně upravenou centrální část lesoparku. V pozadí ženský pavilon, napravo lehárna (dvacátá léta 20. stol.).

Skupina měst, univerzit a nevládních organizací střední Evropy bude společně hledat cesty ke zlepšování městských prostor s cílem vytvořit společnou strategii a metodiku pro plánování a rozvoj městských veřejných prostor a v praxi ji ověřit na 15 pilotních projektech.

MČ Brno-Nový Lískovec předložila k řešení jako pilotní projekt obnovy lesoparku nad ulicí Raisova, jehož příprava a zčásti i realizace bude programem finančně podpořena.

Lesopark byl založen jako součást ozdravovacího areálu „Městské nemocenské pojišťovny – pokladny“ ve 20.–30. letech 20. století. Vytvářel prostředí pro umístění celé řady objektů (koupaliště, hřiště, kuželny, solária, vyhlídkové věže) a sloužil přímo pro rekonvalescenci pacientů. Nový Lískovec byl v té době malou obcí na jihozápadním předměstí Brna, v zachovalém přírodním prostředí, což umožňovalo i výstavbu sanatoria v letech 1937–1939.

Ozdravovna v původním pojetí byla v roce 1948 zrušena, v budově sanatoria zřízena městská nemocnice. Další objekty však podlely naprosté devastaci, neudržovaný lesopark byl ponechán živelnému vývoji. V současné době je v bývalém sanatoriu Doléčovací a rehabilitační oddělení, součást Fakultní nemocnice U sv. Anny, ale okolní prostředí není pacienty přímo využíváno.

Širší urbanistické vztahy prošly dramatickou proměnou po výstavbě panelových sídlišť v 70.–80. letech. V docházkové vzdálenosti tak nyní žije 50–60 tisíc obyvatel jihozápadního sektoru Brna; a pro značnou část z nich (Starý Lískovec, Bohunice) je tato lokalita v podstatě jedinou pěšky dosažitelnou rekreační oblastí lesního charakteru.

Současný projekt obnovy lesoparku se proto neubírá cestou historické rekonstrukce, ale zcela nové interpretace.

Lesopark je pojem pro označení typu zeleně, přechodného stupně mezi městským parkem a příměstským lesem. V dané lokalitě však během posledních 60 let pokročil stupeň přírodní sukcese natolik, že pokus o celoplošnou obnovu tradičně chápaného lesoparku by byl obtížně realizovatelný a neúměrně nákladný.

Novým řešením se stane rozdělení plochy na dvě funkční zóny: lesní a parkovou. V lesní zóně po obvodu někdejšího lesoparku budou provedena jen určitá nezbytná péstební opatření (odstranění invazivních druhů, zdravotně-bezpečnostní řez stromů v blízkosti komunikací), ale jinak bude ponechána ve stávající podobě a udržována v režimu obvyklém pro příměstské lesy.

Parková zóna má podobu pásu v centrální části lesoparku, nebo ostrůvků obklopujících jednotlivé nově vybudované objekty. Zásahy do stávajících porostů budou muset být radikálnější a následná údržba intenzivnější, obdobně jako je tomu u městských parků.

Nové objekty budou plnit funkci „turistických“ cílů pro návštěvníky z širšího okolí; a tomtoto smyslu zdaleka nejvýznamnějším z nich se stane nová rozhledna. Je umístěna v severozápadním cípu pozemku, vyhlídková plošina ve výšce 25 m dosáhne nad koruny dubového lesa.

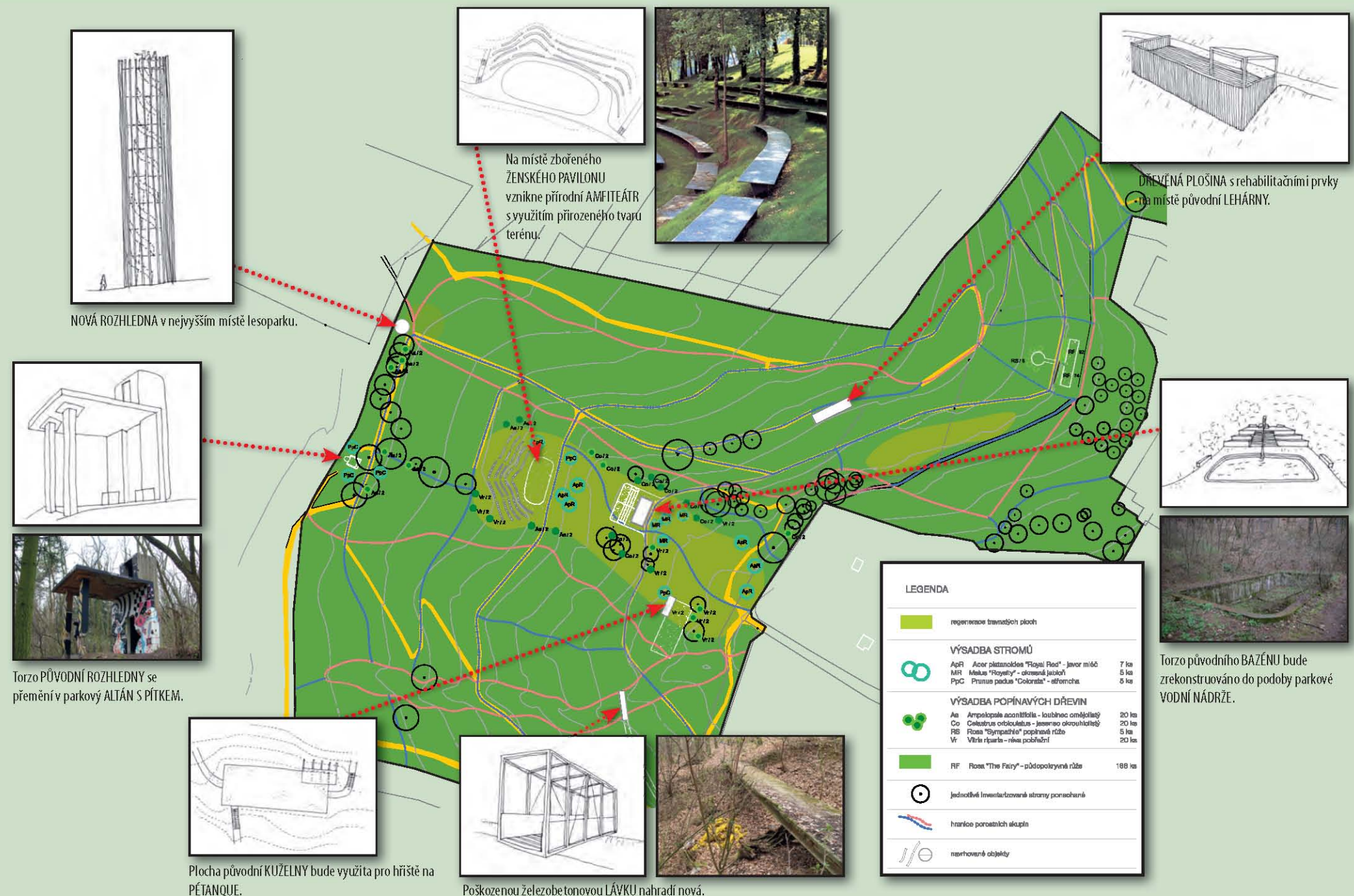
Původní rozhledna je dnes v havarijním stavu, navrhujeme její rekonverzi na místo k zastavení a občerstvení pitnou vodou. V centru svažitého lesoparku je znatelná největší původní úprava terénu – zářez pro ženský

Vizualizace nové rozhledny (Atelier Štěpán).

pavilon, kde byly ubytovány sestřičky z ozdravovny. Terénní modulace i poloha zde vybízí k vybudování přírodního amfiteátru. Torzo bazénu kdysi sloužilo jako rehabilitační plovárna, pravděpodobně s šatnami a zázemím; navrhujeme původní půdorys bazénu zachovat a hloubku upravit na 0,5 m. Narozdíl od stavby samotné se zachovala dokumentace od lehárny, která se vyznačovala zajímavou funkcí i dřevěnou konstrukcí ve svahu. Na jejím místě lze stavbu připomenout a využít jako dřevěnou plošinu, na které je možné poležet, posedět i posilovat (posilovací zařízení pro seniory). Poslední terénní úprava v lesoparku se týkala vybudování kuželny. Vzhledem k absenci možné obsluhy se nabízí plochu využít na sporty a hry jako petanque a kuličky. Přes roklí, probíhající napříč parkem, vedla pěší železobetonová lávka. Leží v zoufalém stavu na dnes nepoužívané trase, navrhujeme proto novou lávku ve dvou variantách.

Cestu lesoparkem mohou zpestřovat umělecká díla, která by návštěvníky provázela jistým příběhem. Na jeho vývoji a realizaci by mohla spolupracovat brněnská FaVu, atelier sochařství, nebo určitým způsobem prezentovaná básnická díla.

B | R | N | O

